

Afryka potencjał rozwoju – The Rising Star

 ANNA MASŁOŃ-ORACZ

PRZEZ PROGRAM **GO AFRICA** POLSKA
MOBILIZUJE PRZEDSIĘBIORSTWA
DO POSZUKIWANIA MOŻLIWYCH FORM
ROZWOJU W AFRYCE.

Mijający rok na kontynencie afrykańskim to dalszy dynamiczny rozwój ekonomiczno-społeczny, a pogłębiająca się transformacja przynosi zasadnicze zmiany w postrzeganiu tego kontynentu. W 2000 r. „The Economist” określał Afrykę jako *The Hopeless Continent*, obecnie Afryka jest już *The Rising Star*, a McKinsey Global Institute wskazuje na „przyspieszenie afrykańskiego pulsu ekonomicznego, który nadaje kontynentowi nowej gospodarczej energii”. Według prognoz Banku Światowego Afryka jest najdynamicznym kontynentem pod względem rozwoju ekonomicznego, przechodzi podobną drogę jak niegdyś Chiny czy Singapur, a wzrost gospodarczy krajów Afryki Subsaharyjskiej (49 państw z 54 położonych na kontynencie) powinien w najbliższych latach istotnie przekroczyć światową średnią tego wskaźnika. Co czwarty afrykański kraj osiąga od 2013 r. przynajmniej pięcio-, sześcioprocenowy wzrost gospodarczy. Szczególnie korzystne dla Afryki są dane dotyczące perspektyw wzrostu konsumpcji oraz liczby i wartości bezpośrednich inwestycji zagranicznych. Znaczącą rolę Afryki w gospodarce światowej podkreślają zgodnie takie instytucje jak Bank Światowy, MFW, Organizacja Współpracy

dr Anna Masłoń-Oracz

Specjalizuje się w tematyce polityki gospodarczej i ekonomii rozwoju państw Afryki Subsaharyjskiej, ponadto do jej obszarów zainteresowań badawczych należy integracja regionalna oraz Smart Specialisation Afryki. Odbiła liczne wyjazdy studyjne do Rwandy, Zambii, Burundi, Tanzanii, Ugandy i Kenii. *Africa was born in me* – tak często odpowiada, skąd jej fascynacja tym kontynentem, która trwa już ponad 20 lat. Zaczęło się od pracy wolontariuszki w Polskiej Akcji Humanitarnej (uczyła uchodźców z Afryki języka polskiego i kultury polskiej w latach 90. XX w.), potem była współpraca akademicka oraz działalność w ramach fundacji zajmujących się projektami w Afryce, a w końcu doradztwo Ministrowi Gospodarki Rwandy. Kierownik, główny wykonawca i koordynator projektu *Jean Monnet Module on the European Union and the Contemporary Sub-Saharan Africa – an Interdisciplinary Approach – Smart Specialisation – EU Africa/AFROEU*.

Gospodarczej i Rozwoju, Program Narodów Zjednoczonych ds. Rozwoju, Komisja Narodów Zjednoczonych dla Afryki czy Afrykański Bank Rozwoju. Ponadto dynamika i struktura demograficzna (najmłodsze społeczeństwa na świecie), postępująca urbanizacja (szczególna rola Chin) i industrializacja, wraz z postępem technologicznym oraz wzrost kapitału ludzkiego – wszystko to sprawia, że wyzwania, przed którymi stoją poszczególne państwa w Afryce, wymagają szczególnej uwagi, zwłaszcza zagadnienia rozwojowe takie jak:

- *good governance* – słabe i niedemokratyczne rządy w wielu krajach afrykańskich oraz korupcja;
- powszechny dostęp do edukacji i opieki zdrowotnej – dwóch z pięciu obywateli Afryki nie umie pisać ani czytać;
- tworzenie nowych miejsc pracy – wiele rządów krajów afrykańskich nie stwarza perspektyw zatrudnienia własnych obywateli;
- walka z ubóstwem i nierównościami społecznymi – m.in. przez realizację programu Global Call to Action Against Poverty, czyli zwiększanie pomocy, sprawiedliwy handel oraz anulowanie długów.

Problemy rozwojowe stanowią oś współpracy z organizacjami międzynarodowymi, w tym z UE. Jeśli te klopoty nie zostaną rozwiązane, mogą w istotny sposób opóźnić dynamikę wzrostu gospodarczego, ale także politycznego tempa zmian w Afryce w 2019 r.

Ostatni piąty szczyt UE–Afryka, który odbył się 29–30 listopada 2017 r. w Abidżanie (Wybrzeże Kości Słoniowej), pokazał, jak istotne jest pogłębianie zaangażowania w celu rozwiązywania problemów, które powinny zostać niebawem rozwiązane. Tematem przewodnim tego spotkania było inwestowanie w młodzież. Od dłuższego czasu jest to również kluczowy priorytet zarówno dla Europy, jak i Afryki.

Fakt, że oprócz byłych mocarstw kolonialnych na kontynencie afrykańskim

swoją rolę coraz mocniej zarysowują państwa trzecie takie jak CHRL (w ostatniej dekadzie chińskie obroty handlowe z Afryką zwiększyły się ponad 5,5-krotnie), Turcja, Republika Korei (Korea Pd.), „wymusza” niejako aktywność na państwach europejskich i powoduje, że UE próbuje zintensyfikować swoją rolę „byłego” lidera, zarówno w sferze pomocowej i politycznej, jak i gospodarczej. Afryka została uznana za region o priorytetowym

znaczeniu dla UE, a sojusz *Afryka – Europa na rzecz zrównoważonych inwestycji i tworzenia miejsc pracy* zaproponowany 2 września 2018 r. przez przewodniczącego Jean-Claude Junckera ukierunkowany jest na pogłębienie współpracy gospodarczej i handlowej między UE i Afryką dzięki inwestycjom i tworzeniu miejsc pracy (zob. grafika).

Także Polska od 2013 r. przez realizację programu Go Africa zachęca

i mobilizuje polskie przedsiębiorstwa do poszukiwania możliwych form rozwoju w Afryce. Polska jest zaangażowana w Afryce Subsaharyjskiej już od 2. poł. XX w. Nasza pomoc związana była wówczas z wzmocnieniem rozwoju poszczególnych państw nie tylko przez dostarczanie maszyn rolniczych, sprzętu górniczego, ale również przez prace wykwalifikowanych inżynierów, lekarzy oraz profesorów. Po 1989 r. priorytety polskiej polityki zagranicznej zostały skierowane na umacnianie relacji z państwami Europy Zachodniej, stąd współpraca z Afryką znacznie osłabła. Swoisty przełom nastąpił po uruchomieniu wspomnianego rządowego programu Go Africa promującego i zachęcającego polskich przedsiębiorców do ekspansji. W założeniach polskiej polityki zagranicznej na lata 2017–2021 zostało podkreślone, iż nasz kraj będzie sprzyjać dywersyfikacji geograficznej polskiej aktywności gospodarczej na świecie z naciskiem na rozwijanie współpracy z krajami Azji, Afryki, Bliskiego Wschodu oraz Ameryki Łacińskiej.

„To, co dzieje się w Afryce, jest ważne dla Europy, natomiast to, co dzieje się w Europie, jest ważne dla Afryki. Nasze partnerstwo to inwestycja w naszą wspólną przyszłość. Jest ono partnerstwem równych stron, w którym możemy się wzajemnie wspierać i wzajemnie sobie pomagać w dążeniu do dobrobytu i do tego, by świat stał się bezpieczniejszym, bardziej stabilnym miejscem do życia i aby rozwijał się w bardziej zrównoważony sposób” – mówił Jean-Claude Juncker na szczycie Unii Afrykańskiej i Unii Europejskiej w Abidżanie, 27 listopada 2017 r.

Inwestycje za pośrednictwem sojuszu pozwolą stworzyć nawet

10 mln

miejsc pracy w Afryce
w ciągu następnych 5 lat

NOWY SOJUSZ AFRYKA – EUROPA

na rzecz zrównoważonych inwestycji
i tworzenia miejsc pracy

750 tys.

osób odbędzie
szkolenie zawodowe
w celu rozwijania
umiejętności

24 mln

osób będzie miało dostęp do dróg
przejezdnych przez cały rok dzięki
inwestycjom w infrastrukturę
transportową

30 mln

osób i przedsiębiorstw
skorzysta z dostępu do energii
elektrycznej dzięki wspieranym
przez UE inwestycjom w energię ze
źródeł odnawialnych i zwiększeniu
zdolności generowania energii
o 5 gigawatów

105 tys.

**studentów i nauczycieli
akademickich**

weźmie udział w programie Erasmus+
do 2027 r.

